

THE SARUM RITE
Missale Sarisburiense cum nota.

Tome B.
Fasciculus I.
Pagine {1}-{30}.

Festis Decembris.

Edited by William Renwick.

Hamilton Ontario.
The Gregorian Institute of Canada.
MMXIX.

The Sarum Rite is published by The Gregorian Institute of Canada/L'Institut grégorien de Canada, c/o School of the Arts, McMaster University, 1280 Main Street West, Hamilton, Ontario, Canada L8S 4L8. The Gregorian Institute of Canada is affiliated with the School of the Arts, McMaster University.

The Sarum Rite is distributed over the internet through .pdf files located at: www.sarum-chant.ca

This document first published July 1, 2019.

All rights reserved. This publication may be downloaded and stored on personal computers, and may be printed for purposes of research, study, education, and performance. No part of this publication may be uploaded, printed for sale or distribution, or otherwise transmitted or sold, without the prior permission in writing of the Gregorian Institute of Canada.

The Gregorian Institute of Canada/L'Institut grégorien du Canada is a charitable organization registered by the Federal Government of Canada.

www.gregorian.ca

© The Gregorian Institute of Canada, 2019.

¶ *Incipit proprium festivitatum sanctorum
ad consuetudinem¹ ecclesie Sarum. Et
primo² in vigilia sancti Andree apostoli.*

(xxix. Novembris.)

[1508-S:367.]³

In vigilia sancti Andree.

Ad missam. Officium. I.

GS:pl. g; 1508-S:367; 1513-S:1r.⁴

O-mi-nus * se-cus ma- re Ga-li-lé- e :
vi- dit du- os fra- tres, Pe-trum et Andr- am : et
vo-cá- vit e- os, Ve-ní-te post me fá-ci- am vos
fi- e- ri pisca- tó- res hómi- num. Ps. Ce-li
e-nárrant gló-ri- am De- i : et ópe-ra má-nu-um e-jus
annuci- at firmamén- tum.

Oratio.

Quésumus omnipotens Deus :
ut beátus Andréas apóstolus,
tuum pro nobis implóret auxílium :

ut a nostris reátibus absolúti : a
cunctis étiam perículis eruámur. Per.

Memoria fiat de martyribus Saturnini atque Sisinnii, si ante adventum hec vigilia contigerit : si infra, nequaquam.

Oratio.

Deus qui nos beatórum mártýrum tuórum Saturníni atque Sisíni concédis natalíciis pérfrui :

eórum nos tríbue méritis adjuvári.
Per Dóminum.

¶ *Lectio libri sapientie. Eccles. xlv. [xliv. 25-27; xlv. 2-8.]*

Benedíctio Dómini super caput justí : ídeo dedit illi hereditátem : et divisit illi partem in tríbubus duódecim : et invénit grátiam in conspéctu omnis carnis. Et magnificávit eum in timóre inimicórum : et in verbis suis monstra placávit. Glorificávit eum in conspéctu regum : et

osténdit illi glóriam suam. In fide et lenitáte ipsíus sanctam fecit illum : et elégit eum ex omni carne. Et dedit illi cor ad precépta, et legem vite et disciplíne : et excelsu[m] fecit illum. Státuit ei testaméntum etérnum : et circuncínxit eum zona justície. Et índuit eum Dóminus : coróna glórie.

Gradale. Nimis honoráti sunt amíci tui Deus : nimis confortátus est principátus eórum. *℟.* Dinumerábo eos : et super arénam multiplicabúntur. [8].

Si hec vigilia in dominica evenerit : dicatur sequens⁵

Allelúya. *℟.* In omnem terram exívit sonus eórum : et in fines orbis terre verba eórum. [11].

Et dicatur missa in capitulo : et hoc in omnibus missis propriis de vigilia, que in dominica contingunt [per totum annum],⁶ observetur : nisi in vigilia nativitatis Domini tantum.

¶ *Secundum Johannem. j. [35-51.]*

In illo témpore. Stabat Johánes : et ex discíplis ejus duo. Et respiciens Jesum ambulántem : dicit, Ecce agnus Dei. Et audiérunt eum duo discípli loquéntem : et secúti sunt Jesum. Convérsus autem Jesus : et videns eos sequéntes se : dixit eis, Quid quéritis ? Qui dixerunt ei, Rab-

bi : quod dicitur interpretátum Magíster, Ubi hábitas ? Dicit eis, Veníte et vidéte. Venérunt et vidérunt ubi máneret : et apud illum mansérunt die illo. Hora autem⁷ erat quasi décima. Erat autem Andréas frater Symónis Petri : unus ex duóbus qui audierant a Johánne : et secúti fúerant

eum. Invenit hic primum fratrem suum Symónem, et dixit ei, Invenimus Messíam : quod est interpretátum Christus. Et addúxit eum ad Jesum. Intúitus autem eum Jesus dixit, Tu es Symon, filius Johánna : tu vocáberis Cephas : quod interpretátur Petrus. In crástinum autem vóluit exíre in Galiléam : et invenit Philíppum. Et dicit ei Jesus, Séquere me. Erat autem Philíppus a Bethsaída civitáte Andrée et Petri. Invenit Philíppus Nathánael, et dixit ei, Quem scripsit Móyses in lege et prophéte invenimus, Jesum filium Joseph a Názareth. Et dicit ei Nathánael, A Názareth potest áliquid

boni esse ? Dicit ei Philíppus, Veni et vide. Vidit Jesus Nathánael venientem ad se : et dixit de eo, Ecce vere Israélita, in quo dolus non est. Dicit ei Nathánael, Unde me nosti ? Respóndit Jesus, et dixit ei, Priúsqvam te Philíppus vocávit, cum esses sub ficu, vidi te. Respóndit ei Nathánael : et ait, Rabbi, tu es Fílius Dei : tu es rex Israel ? Respóndit Jesus et dixit ei, Quia dixi tibi vidi te sub ficu, credis : majus his vidébis. Et dicit eis, Amen amen dico vobis : vidébitis celum apértum : et ángelos Dei ascendéntes et descendéntes supra Fílium hóminis.

Offertorium. Glória et honóre córonasti eum : et constituísti eum super ópera mánuum tuárum Dómine. [4].

Secreta.

Sacrándum tibi Dómine munus offérimus : quo beáti Andrée apóstoli tui⁸ solénnia, jejúniis et devótis officiis recoléntes : purificati-

ónem quoque nostris méntibus implorámus. Per Dóminum. [In unitáte.]⁹

Alia secreta.

Plátum tibi Dómine munus, pro beatórum mártýrum tuórum Saturníni atque Sisínnii passióne

propícus assúme : quod eórum intercessióne, majestáti tue fiat accéptum.

Prefatio quotidiana. 1169.

In vigilia sancti Andree.

GS:pl. g; 1508-S:367; 1513-S:1v.¹⁰

Comm.
VII.

I- xit André- as * Symó- ni fra- tri su- o, In-
vé- nimus Messí- am, qui dí- ci- tur Chris- tus : et addúx- it
e- um ad Je- sum.

Postcommunio.

Percéptis salutáribus sacraméntis,
humíliter te Dómine depre-
cámur : ut intercedénte beáto Andréa

apóstolo tuo, que pro illíus veneránda
égimus¹¹ solennitáte : nobis proficiant
ad salútem.¹² Per [Dóminum].¹³

Alia postcommunio.

UT hec commúnio nos Dómine
tua visitatióne dignos efficiat
beáti Saturníni mártiris tui socio-

rúmque ejus : pia quésumus inter-
césio semper implóret. Per Dómi-
num. [In unitáte].¹⁴

¶ *In die sancti Andree [apostoli].*¹⁵

(xxx. Novembris.)

[*Ad missam*]¹⁶ *Officium.*

Ichi autem nimis honorati sunt amici tui Deus : nimis confortatus est principatus eorum. *Ps.* Domine probasti me et cognovisti me : tu cognovisti sessionem meam et resurrectionem meam. Gloria Patri. [7].

Si extra adventum contigerit : dicatur Gloria in excelsis. 35. Si vero infra, non dicitur : sed post orationem scilicet Majestatem [tuam Domine].¹⁷ fiat memoria de adventu : et de sancta Maria. [oratio. Deus qui de beate Marie.]¹⁸ Et hoc in omnibus festis sanctorum que infra adventum contigerint, observetur.*

Oratio.

Majestatem tuam Domine supplices exoramus : ut sicut ecclesie tue beatus Andreas apostolus ex-

titit predicator et rector : ita apud te sit pro nobis perpetuus intercessor. Per Dominum.

¶ *Ad Romanos.* [x. 10-18.]

Fratres. Corde¹⁹ creditur ad justitiam : ore autem confessio fit ad salutem. Dicit enim scriptura, Omnis qui credit in illum : non confundetur. Non enim est distinctio Judaei et Greci. Nam idem Dominus omnium : dives in omnes qui invocant illum. Omnis enim quicumque invocaverit nomen Domini : salvus erit. Quomodo ergo²⁰ invocabunt, in quem non crediderunt ? Aut quomodo credent ei : quem non audierunt ? Quomodo autem audient sine

predicante ? Quomodo vero predicabunt, nisi mittantur ? Sicut scriptum est, Quam speciosi pedes evangelizantium pacem : evangelizantium bona. Sed non omnes obediunt evangelio. Isaias enim dicit, Domine : quis credidit auditui nostro ? Ergo fides ex auditu : auditus autem per verbum Christi. Sed dico, Nunquid non audierunt ? Et quidem in omnem terram exivit sonus eorum : et in fines orbis terre verba eorum.

Gradale. Constitues eos principes super omnem terram : memores erunt nominis

In die sancti Andree.

tui Dómine. *Ÿ*. Pro pátribus tuis nati sunt tibi filii : proptérea pópuli confitebúntur tibi. [10].

GS:pl. g; 1508-S:367; 1513-S:2r.²¹

Alle.
I.

L-le- lú- ya. *

Ÿ. Di-léx-it André- am Dó-mi- nus in
odó- rem

* su- a- vi- tá-tis.

1508-S:368; 1513-S:2r.²²

Seq.
VI.

Acro-sáncta ho-di-érne festi-vi-tá-tis pre- có-ni- a.

Digna laude, u-ni-vér-sa cathe-rí-zet ec-clé-si- a. Mi-

ah54030.

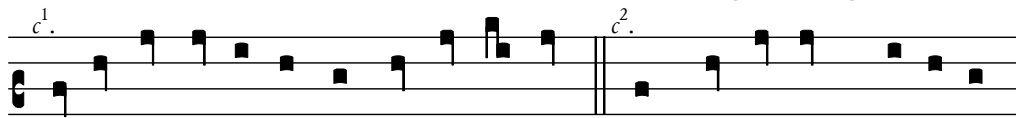
In die sancti Andree.

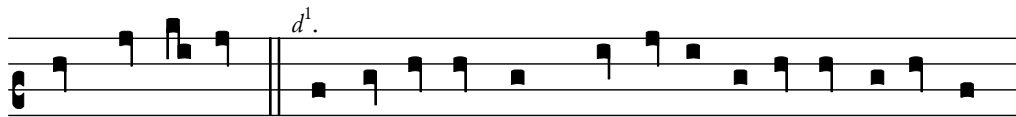
tíssimi sanctó-rum sanctíssima, extolléndo mé-ri-ta.

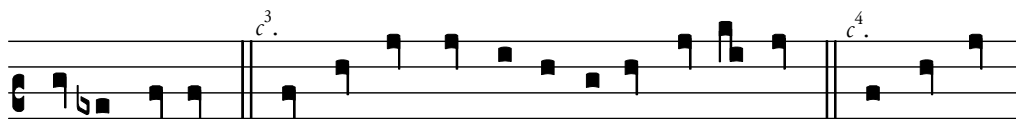
Apósto-li André- e, admi-ránda pre-fulgéntis grá-ti- a.

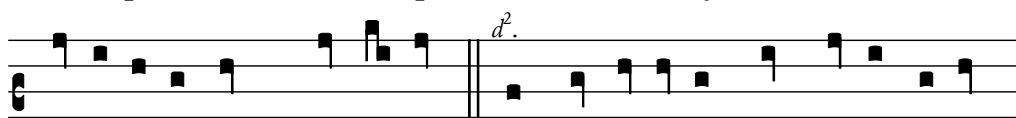
Hic accépto a Jo-hánne baptís-ta. Quod ve-nísset, qui tólle-

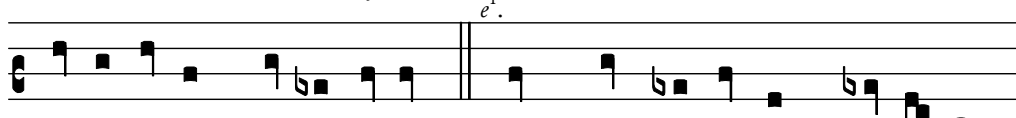
ret peccá-ta. Mox e-jus intrans ha-bi-tá-cu-la, audi- é-bat

e-lóqui- a. Inventóque fratre su-o Barjó-na. Inve-ní-

mus a- it o-vans Messý- am. Et dux-it e- um, ad dulcí-flu- am

Salva-tó-ris pre-sénti- am. Hunc perscru-tántem má-ri- a,

Chris-ti vo-cá-vit cleménti- a. Artem piscándi cómmu- tans,

In die sancti Andree.

digni-tá-te a-postó-li-ca. Hu-jus á-nimam post cla-ra,
festi paschá-lis témpo-ra. Sancti Spí-ri-tus preclá-ra,
perlustrá-vit po-ténti-a. Ad pre-di-cándum pópu-lis
pe-ni-ténti-am. Et De-i Pa-tris per Fí-li-um clemén-
ti-am. Gra-tu-lá-re ergo tanto patre Achá-y-a. Il-lus-
trá-ta e-jus sa-lu-tá-ri doctrí-na. Hono-rá-ta mul-tímo-
da signó-rum frequénti-a. Et tu gemens plo-ra trux
cárni-fex Ege-a. Te lu-es inférna, et mors te-net e-

In die sancti Andree.

térna. Et André- am fe-lí-ci- a, per cru-cem ma-nent
gáudi- a. Jam re-gem tu-um spec-tas : jam a-dó-ras, jam
in e- jus conspéctu André- a stas. Odó-rem su- a-vi-tá- tis
jam aspí- ras : quem di- ví- ni amó- ris a- ró- ma dat. Sis ergo
no- bis íncl- y- ta. Dulcé- do spi- rans ínti- ma. Ce- léstis vi- te
bál- sa- ma.

¶ Sciendum est quod in omnibus festis [sanctorum]²³ ix. lectiones vel iij. lectiones cum regimine chori : [et in commemoratione beate Marie : et sancti loci :]²⁴ dicatur sequentie ad missam extra lxx. usque ad pascha : nisi in festum plurimorum confessorum et in festo sancti Micahelis in monte tu[m]²⁵ba. In octavis vero et infra [octavas sanctorum]²⁶ : sive fuerint [octava]²⁷ cum regimine chori, sive non : sequentia ad missam non dicatur : nisi [solummodo]²⁸ per octavas et in octavis visitationis,²⁹ assumptionis et nativitas beate Marie : et in dominica infra octavas et in octavis dedicationis ecclesie et in octavis apostolorum Petri et Pauli.

¶ *Secundum Mattheum. iiij. [18-22.]*

IN illo tēpore. Ambulans³⁰ Je-
sus juxta mare Galilée, vidit duos
fratres : Symónem qui vocátur Petrus,
et Andréam fratrem ejus mittētes
rhete in mare. Erant enim piscatóres.
Et ait illis, Veníte post me : et fáciam
vos fieri piscatóres hóminum. At illi
contínuo relíctis rhétibus : secúti sunt

eum. Et procédens inde : vidit álios
duos fratres Jacóbum Zebedéi, et
Johánnem fratrem ejus in navi, cum
Zebedéo patre eórum reficiētes rhé-
tia sua : et vocávit eos. Illi autem sta-
tim relíctis rhétibus et patre : secúti
sunt eum.

Credo. 20.

Offertorium. Michi autem nimis honorificáti sunt amíci tui Deus : nimis
conforátus est principátus eórum. [22].

Secreta.

Sacrificium nostrum tibi Dó-
mine quésumus beáti Andree
precátio sancta concíliet : ut cujus

honóre solénniter exhibétur : ejus
méritis efficiátur accéptum. Per
Dóminum.

Prefatio. Et te Dómine. 1165.

¶ *Hec prefatio dicitur in omnibus festis apostolorum et evangelistarum : et per octavas
apostolorum Petri et Pauli, atque Andree : preterquam in festo sancti Johannis apostoli in
ebdomadam nativitas Domini : in octavis vero ejusdem dicitur, et in festo ejusdem in
paschali tempore.*

GS: pl.h; 1508-S:370; 1513-S:2v.³¹

Comm.
VIII.

V E-ní-te post me, * fá- ci- am vos pisca-tó- res
hómi- num : at il- li re-líc-tis rhé-ti- bus et na- vi,

In die sancti Andree.

se-cú-ti sunt Dómi- num.

Postcommunio.

Sumpsimus Dómine divína mys-
téria, beáti Andree festivitáte
letántes : que sicut tuis sanctis ad

glóriam : ita nobis quésumus ad
véniám prodésse perficias. Per
Dóminum.

¶ *Per octavas dicitur missa de sancto Andree, sicut in prima die : sed sine sequentia et Credo. et nisi [cum]³² missa Salus pópuli. restat cantanda, et nisi in sabbatis quando fit plenum servitium de sancta Maria : et nisi infra adventum Domini. Infra adventum vero nichil fiet de eo, preter memoriam usque ad octavam diem : tunc enim de eo totum fiat servitium, nisi in sabbato vel in dominica contigerit : et tunc dicitur missa de octavis in capitulo.³³ Quando vero festum sancti Andree a dominica differtur in secundam feriam : tunc in sequenti [sabbato vel in]³⁴ dominica dicatur missa de octavis in capitulo cum una oratione. Similiter quando festum sancti Nicholai a dominica differtur in secundam feriam : tunc in ipsa secunda feria missa de octavis dicitur in capitulo similiter³⁵ cum una oratione. Eodem modo una oratio tamen dicitur ad missam que dicatur in capitulo in octavis sancti Laurentii : atque ad missam de sancta Sabina.³⁶ [In depositione sancti Osmundi sicut in alio festo.]³⁷*

¶ Sancti Osmundi episcopi et confessoris.

(iiiij. Decembris.)

[Ad missam.]³⁸ Officium.

Tátuit ei Dóminus testaméntum pacis, et princípem fecit eum : ut sit illi sacerdotii dignitas in etérnum. *Ps.* Misericórdias Dómini : in etérnum cantábo. [103].

Oratio.

¶ Mnípotens sempitérne Deus qui nos beáti Osmúndi confessoris tui atque pontíficis, hodiérna festivitáte letíficas : tuam súpplices

exorámus cleméntiam, ut cujus solénna devótis officiis venerámur : ejus piis suffrágiis etérne vite remédia consequámur. Per Dóminum.

Epistola. Ecce sacerdos magnus qui in diébus. *In communi.* [106].

Gradale. Jurávit Dóminus et non penitébit eum : tu es sacerdos in etérnum secúndum órđinem Melchisedech. *V.* Dixit Dóminus Dómino meo : sede a dextris meis. [108].

Allelúya. *V.* Justus germinábit sicut lílium : et florébit in etérnum ante Dóminum. [111].

Sequentia. Adest nobis. *in communi.* [115].

Evangelium. Homo quidam péregre. *in communi.* [120].

Offertorium. Invéni David servum meum : óleo sancto unxi eum, manus enim mea auxiliábitur ei : et bráchium meum confortábit eum. [122].

Secreta.

¶ Propiciáre Dómine quésumus supplicatióibus nostris : et intercedénte pro nobis beáto Osmúndo confessoré tuo atque pontífice : his sacraméntis celéstibus serviéntes : ab

omni culpa líberos esse concéde : ut purificáte nos grátia tua : íisdem quibus famulámur mystériis emundémur. Per Dóminum.

Sancti Osmundi episcopi et confessoris.

Communio. Dómine quinque talénta tradidísti michi : ecce ália quinque superlucrátus sum : euge serve fidélis, quia in pauca fuísti fidélis : supra multa te constitúam, intra in gáudium Dómini tui. [123].

Postcommunio.

Resta quésumus Dómine Deus
noster : ut divínis mystériis
expiáti : intercedénte beáto Osmúndo
confessóre tuo atque pontífice ad

supérni plenitúdinem sacraménti,
cujus libávimus sanctam, tendámus.
Per Dóminum nostrum.

¶ Sancti Nicholai episcopi et confessoris.

(vj. Decembris.)

[Ad missam.]³⁹ Officium.

Tátuit ei Dóminus téstamentum pacis, et príncipem fecit eum : ut sit illi sacerdotii dignitas in etérnum. Ps. Misericórdias Dómini : in etérnum cantábo. [103].

Oratio.

Deus qui beátum Nicoláum pontíficem tuum innúmeris decorásti miraculis : tríbue nobis qué-

sumus : ut ejus méritis et précibus : a gehénne incendiis liberémur. Per.

Epístola. Ecce sacerdos magnus. in communi. [106].

Gradale. Dómine prevenísti eum in benedictiónibus dulcédinis : posuísti in cápite ejus corónam de lápide precioso. V̄. Vitam pétiit et tribuísti ei longitúdinem diérum in séculum séculi. [110].

Allelúya. V̄. Justus germinábit sicut lílium : et florébit in etérnum ante Dóminum. [111].

1508-S:370; 1513-S:3r.⁴⁰

Seq.
I.

Ongaudéntes * ex-ulté-mus, vo-cá-li concórdi- a.

Ad be-á-ti Ni-co-lá- i festí-va so-lénni- a. Qui in cu-nis

ah54066.

Sancti Nicholai episcopi et confessoris.

adhuc ja-cens, servándo je-jú-ni- a. Ad pa-píl-las ce-pit
summa prome-ré-ri gáudi- a. Ado-léscens amplex-á-tur,
litte-rá-rum stú-di- a. A-li- é-nus et immú-nis, ab omni
lascí-vi- a. Fe-lix conféssor cu-jus fu- it digni-tá-tis vox de
ce-lis núnci- a. Per quam pro-véc-tus pre-su-lá-tus, sublimá-tur
ad summa fastí-gi- a. E-rat in e-jus á-nimo pí-e-tas ex-í-
mi- a : et opprés-sis impendé-bat multa be-ne-fí-ci- a.

Sancti Nicholai episcopi et confessoris.

*e*².

Auro per e-um vírgi-num tól-li-tur infámi- a : atque pa-tris

*f*¹.

e-a-rúndem le-vá-tur in-ó-pi- a. Qui-dam naute na-vi-gántes :

*f*².

et contra flúctu-um se-ví-ci- am luctántes, na-vi pe-ne disso-

*g*¹.

lú-ta. Jam de vi-ta despe-rántes, in tanto pó-si-ti pe-rí-cu-

lo : clamántes, vo-ce di-cunt omnes u-na. O be-á-te Ni-co-

*g*².

lá-e : nos ad ma-ris portum tra-he, de mortis an-gústi-a.

*b*¹.

Tra-he nos ad portu ma-ris : tu qui tot auxi-li- á-ris pi-e-tá-

tis grá-ti- a. Dum clamá-rent nec incás-sum : ecce qui-dam

Sancti Nicholai episcopi et confessoris.

di-cens as-sum, ad vestra perfí-di- a. Sta-tim aura da-tur

gra- ta : et tempé-stas fit se-dá- ta, qui- e-vé-runt má-ri- a.

Ex ipsí- us tumba ma-nat, uncti- ó-nis có-pi- a. Que infir-

mos omnes sa-nat : per e-jus suf-frá-gi- a. Nos qui sumus

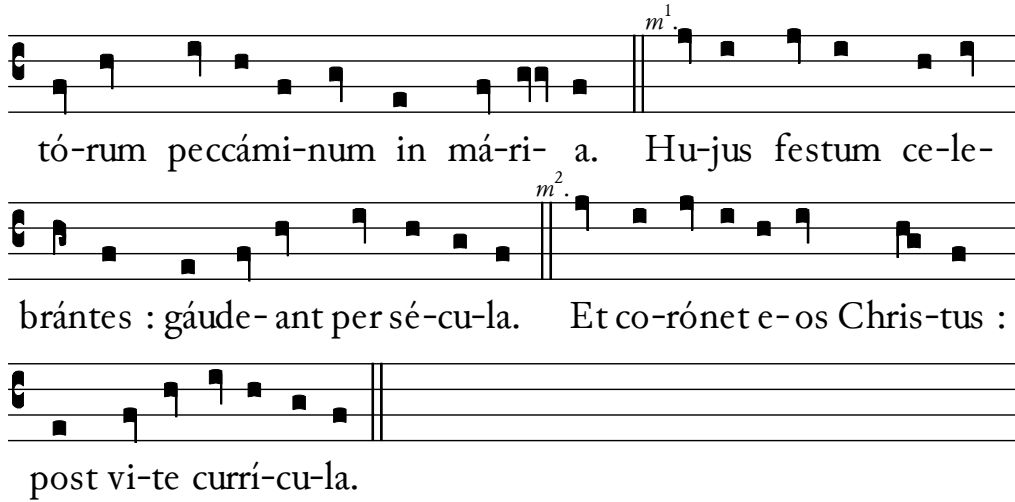
in hoc mundo : vi-ti-ó-rum in pro-fúndo, jam passi nau-

frá-gi- a. Glo-ri-ó-se Ni-co-lá- e : ad sa-lú-tus portum tra-

he, u-bi pax et gló-ri- a. Ipsam no-bis uncti- ó-nem : ímpe-

tres a Dómi-no pre-ce pi- a. Qua sa-ná-vit le-si- ó-nem : mul-

Sancti Nicholai episcopi et confessoris.

tó-rum peccámi-num in má-ri- a. Hu-jus festum ce-le-
brántes : gáude- ant per sé-cu-la. Et co-rónet e-os Chris-tus :
post vi-te currí-cu-la.

Evangelium. Homo quidam peregere. *in communi.* [120].

Offertorium. Veritas mea et misericordia mea cum ipso : et in nomine meo exaltabitur cornu ejus. [121].

Secreta.

Sanctifica quæsumus Dómine
hec múnera que in veneratióne
sancti pontíficis⁴¹ tui Nicolái offé-
rimus : ut per ea vita nostra inter
advérsa et ubique dirigátur et
próspera.⁴² Per Dóminum.

Communio. Beátus servus quem cum vénerit Dóminus, invénerit vigilántem :
amen dico vobis : super ómnia bona sua constítuet eum. [124].

Postcommunio.

Sacrificia que sumpsimus Dómi-
ne pro solennitate sancti pon-
tíficis tui Nicolái : sempitérna quæ-
sumus nos protectiόne confirmet.
Per.

¶ *In octava sancti Andree.*

[vij. Decembris.]

[Ad missam.]⁴³ *Officium.*

Ichi autem nimis honorati sunt amici tui Deus : nimis confortatus est principatus eorum. *Ps.* Domine probasti me et cognovisti me : tu cognovisti sessionem meam et resurrectionem meam. Gloria Patri. [7].

Oratio.

¶ Rótegat nos quésumus Dómine sépius beati Andree apóstoli repetita solénnitas : ut cujus patro-

cinia pia devotione recólimus : perpétuam defénsionem sentiámus. Per Dóminum.

¶ *Ad Romanos.* x. [10-18.]

¶ *F*Ratres. Corde⁴⁴ créditur ad justiciam : ore autem conféssio fit ad salutem. Dicit enim scriptúra, Omnis qui credit in illum : non confundétur. Non enim est distinctio Judéi et Greci. Nam idem Dóminus ómnium : dives in omnes qui invocant illum. Omnis enim quicúnque invocáverit nomen Dómini : salvus erit. Quómodo ergo invocábunt, in quem non credidérunt ? Aut quómodo credent ei quem non audierunt ? Quómodo ergo⁴⁵ áudient sine predi-

cante ? Quómodo vero predicábunt, nisi mittántur ? Sicut scriptum est, quam speciósi pedes evangelizántium pacem : evangelizántium bona. Sed non omnes obédiunt evangélio. Isaías enim dicit, Dómine : quis créditit auditui nostro ? Ergo fides ex auditu : auditus autem per verbum Christi. Sed dico, Nunquid non audierunt ? Et quidem in omnem terram exívit sonus eórum : et in fines orbis terre verba eórum.

Gradale. Nimis honorati sunt amici tui Deus : nimis confortatus est principatus eorum. *V.* Dinumerábo eos : et super arénam multiplicabúntur. [8].

Allelúya. *V.* Diléxit Andréam Dóminus in odórem suavitátis. [*ut in die.*]⁴⁶ {7}.

¶ *Secundum Marcum. j. [14-18.]*

IN illo tēpore. Postquam tráditus est Johánnes : venit Jesus in Galiléam, prédicans evangélium regni Dei : et dicens, Quóniam implétum est tempus : et appropinquábit⁴⁷ regnum Dei : penitémini, et créдите evangélio. Et pretériens secus mare

Galilée : vidit Symónem et Andréam fratrem ejus mitténtes rhétia in mare. Erant enim piscatóres. Et dixit eis Jesus, Veníte post me : et fáciam vos fieri piscatóres hóminum. Et prótinus relíctis rhétibus, secúti sunt eum.

Offertorium. In omnem terram exívit sonus eórum : et in fines obris terre verba eórum. [21].

Secreta.

Indulgéntiam nobis prébeant hec múnera quésumus Dómine largi-

órem : que beáti⁴⁸ Andrée apóstoli tui suffrágiis offerúntur. Per.

Prefatio. Et te Dómine. 1165.

Communio. Veníte post me : fáciam vos fieri piscatores hóminum : at illi relíctis rhétibus et navi, secúti sunt Dóminum. [ut supra in die.]⁴⁹ {11}.

Postcommunio.

PRébeat nobis Dómine quésumus beátus Andréas apóstolus optátum présídium : quo salutáre nobis

sumptum proficiat sacraméntum. Per Dóminum nostrum.

¶ *In conceptione beate Marie.*⁵⁰

(viiij. Decembris.)

[Ad missam omnia fiant sicut in nativitas ejusdem : verbis tamen mutatis in conceptione : sed sine Glória in excelsis. et sine Ite missa est.]⁵¹

1508-S:435; 1513-S:3v.

Offic.
I.

Aude-á-mus * omnes in Dó-mi- no, di-em
festum ce-le-brántes, sub honó- re Ma-rí- e vír-gi- nis :
de cu-jus conce-pti-ó- ne gaudent án-ge- li, et col-
láu- dant Fí- li- um De- i. Ps. E-ructá-vit cor me-um
verbum bo-num : di-co e-go ó-pe-ra me-a re- gi.
Glo-ri- a Pa-tri et Fi-li- o.

Non dicitur Glória in excelsis.

In conceptione beate Marie.

Oratio.

Supplicatióem servórum tuórum Deus miserátor exáudi : ut qui in concepióne Dei genitrícis et vírginis congregámur : ejus inter-

cessiónibus a te de instántibus perículis eruámur. Per eúndem Dóminum nostrum.

Lectio libri Sapientie. Ecclesiastici xxiiij. [23-31.]

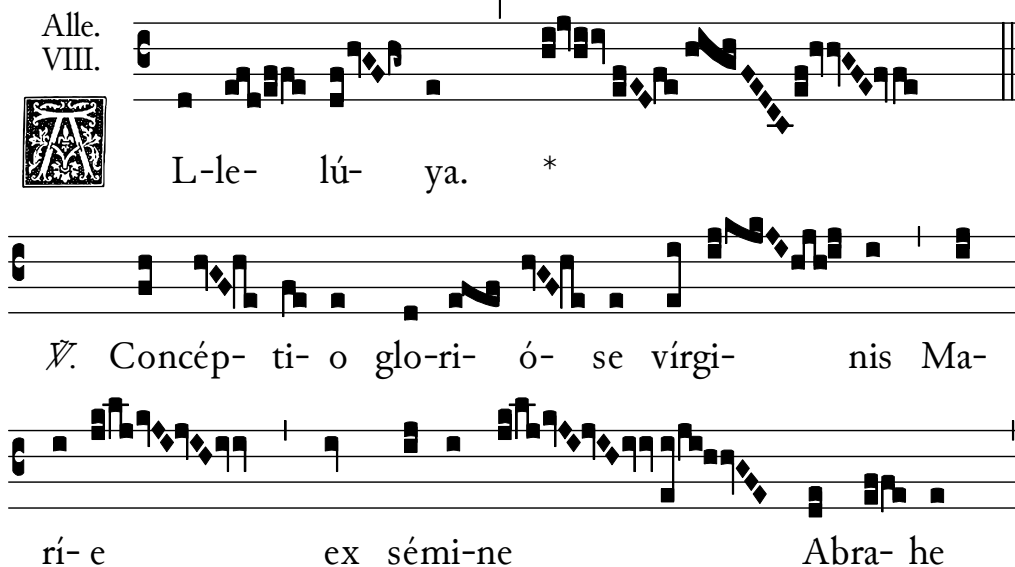
Ego quasi vitis fructificávi suavitátem odóris : et flores mei fructus honóris et honestátis. Ego mater pulchre dilectiónis et timóris, et magnítudinis,⁵² et sancte spei. In me grátia omnis vie et veritátis : in me omnis spes vite et virtútis. Tránsite ad me omnes qui concupísцитis me : et a generatióibus meis implé-

mini.⁵³ Spíritus enim meus super mel dulcis : et heréditas mea super mel et favum. Memória mea : in generatióne seculórum. Qui edunt me adhuc esúrient : et qui bibunt me adhuc sítient. Qui audit me, non confundétur : et qui operántur in me, non peccábunt. Qui elúcidant me : vitam etérnam habébunt.

Gradale. Audi filia et vide et inclína aurem tuam : quia concupívit rex spéciem tuam. *V.* Spécie tua et pulchritúdine tua : inténde prospere procéde et regna. {443}.

GS:pl. u.; 1508-S:449; 1513-S:4.⁵⁴

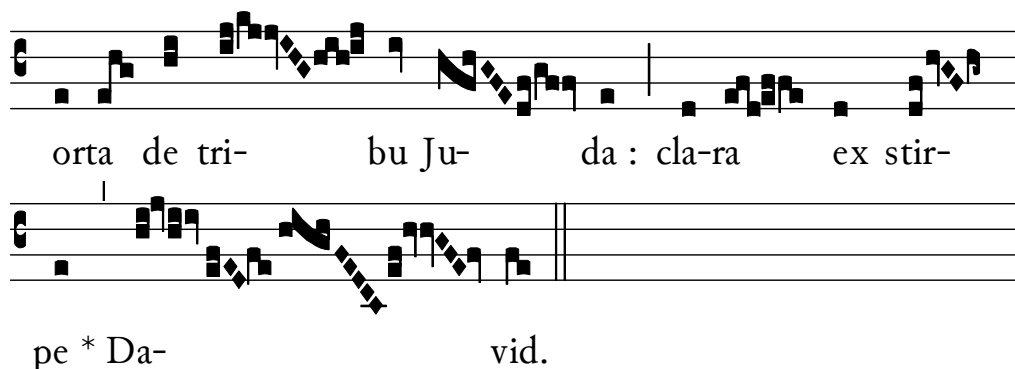
Alle.
VIII.

L-le- lú- ya. *

V. Concép- ti- o glo-ri- ó- se vírgi- nis Ma-
rí- e ex sémi-ne Abra- he

In conceptione beate Marie.

orta de tri- bu Ju- da : cla-ra ex stir-
pe * Da- vid.

*Sequentia.*⁵⁵

AH-54180.

Dies iste celebrétur : in quo pie recensétur, Marie concéptio.
Virgo mater generátur : concípitur et créatur, recta vena vénie.
Ade vetus exílium : et Joáchim oppróbrium hinc habent remédia.
Hoc prophéte previdérunt : patriárche presensérunt, inspiránte grátia.
Virga prolem conceptúra : stella solem paritúra, hódie concípitur.
Flos de virga processúrus : sol de stella nascitúrus, Christus intelligitur.
O quam felix et preclára : nobis grata Deo cara, fuit hec concéptio.
Terminátur miséria : datur misericórdia, luctus cedit gáudio.
Nova mater novam prolem : nova stella novum solem, nova profert grátia.
Genitórem genitúra : Creatórem creatúra, Patrem parit filia.
O mirándam novitátem, novam quoque dignitátem : ditat matris castitátem, Fílii concéptio.
Gaude virgo gratiósá, virga flore speciósá : mater prole generósá, plene plena gáudio.
Quod precéssit in figúra, nube latet sub obscúra : hoc declárat genitúra : semel matris virgo pura : pariénde vertat jura, fusa miránte natúra, Deitátis plúvia.
Triste fuit in Eva ve : sed ex Eva formans Ave : versa vice sed non prave : intus zelans in concláve : verbum bonum et suáve : nobis mater virgo fave, tua frui grátia.
Omnis homo sine mora, laude plena solvens ora : istam colas ipsam ora, omni die omni hora.
Sit mens supplex vox sonóra, sic súpplíca sic implóra : hujus patrocínia.
Tu spes certa miserórum, vere mater orphanórum : tu levámen oppressórum, medicámen infirmórum, ómnibus es ómnia.

Te rogámus voto pari : laude digna singulári : ut errántes in hoc mari : nos in portu salutári : tua sistat grátia.

Amen.

¶ *Initium sancti evangelii : secundum Mattheum. primo. [1-17.]*

Liber generatiónis Jesu Christi filii David, filii Abraham. Abraham autem⁵⁶ genuit Isaac. Isaac autem genuit Jacob. Jacob autem genuit Judam et fratres ejus. Judas autem, genuit Phares et Zaram de Thamar. Phares autem genuit Esron. Esron autem genuit Aram. Aram autem genuit Amínadab. Amínadab autem genuit Náason. Náason autem genuit Salmon. Salmon autem genuit Booz de Rahab. Booz autem, genuit Obeth ex Ruth. Obeth autem genuit Jesse. Jesse autem genuit David regem. David autem rex, genuit Salomónem ex ea que fuit Uríe. Sálomon autem, genuit Róboam. Róboam autem, genuit Abíam. Abía autem genuit Asa. Asa autem, genuit Jósaphat. Jósaphat autem, genuit Joram. Joram autem, genuit Ozíam. Ozías

autem, genuit Jóatham. Jóatham autem, genuit Achaz. Achaz autem, genuit Ezechíam. Ezechías autem, genuit Manássen. Manáesses autem, genuit Amon. Amon autem genuit Josíam. Josías autem, genuit Jechoníam et fratres ejus in transmigratióne Babylónis. Et post transmigratióne Babylónis, Jechonías genuit Saláthiel. Saláthiel autem, genuit Zorobábel. Zorobábel autem genuit Abíud. Abíud autem, genuit Elíachim. Elíachim autem, genuit Azor. Azor autem, genuit Sadoch. Sadoch autem, genuit Achim. Achim autem, genuit Eliúd. Eliúd autem, genuit Eleázar. Eleázar autem, genuit Mathan. Mathan autem, genuit Jacob. Jacob autem, genuit Joseph virum Maríe, de qua natus est Jesus : qui vocátur Christus.

Credo. 20.

Offertorium. Diffúsa est grátia in lábiis tuis : proptérea benedíxit te Deus in etérnum, et in séculum séculi. {393}.

Secreta.

Anigéniti tui Dómine nobis succúrrat humánitas : ut qui

natus de vírgine integritátem matris non mínuit, sed sacrávit : in

In conceptione beate Marie.

conceptionis ejus solenniis a nostris
nos piaculis exuens : oblationem
nostram sibi met faciat esse acceptam

Jesus Christus Dominus noster. Qui
tecum vivit.

Prefatio. Et te in conceptione. 1167.

Communio. Vera fides geniti purgavit crimina mundi : et tibi virginitas inviolata
manet. {450}.

Postcommunio.

Sumpsimus Domine celebritatis
annue votiva sacramenta : presta
quesumus : ut intercedente beata

María semper virgine : et temporalis
vite nobis remedia prebeant et eterne.
Per Dominum.

Non dicitur Ite missa est.

¶ Sancte Lucie virginis et martyris.

(xiiij. Decembris.)

[Ad missam.]⁵⁷ Officium.

Dilexisti justiciam et odisti iniquitatem, propterea unxit te Deus Deus tuus, oleo leticie pre consortibus tuis. *Ps.* Eructavit cor meum verbum bonum : dico ego opera mea regi. Gloria Patri et Filio. [145].

Oratio.

EXaudi nos Deus salutaris noster :
ut sicut de beate Lucie virginis
tue et martyris festivitate gaudemus :

ita pie devotionis erudiamur affectu.
Per Dominum.

Epistola. Domine Deus meus. *In communi.* [147].

Gradale. Dilexisti justiciam et odisti iniquitatem. *V.* Propterea unxit te Deus Deus tuus oleo leticie. [148].

Alleluya. *V.* Emulor enim vos Dei emulatione : despondi enim vos uni viro, virginem castam exhibere Christo. [151].

Sequentia. Exultemus in hac die. *in communi.* [156].

Evangeliium. Simile est regnum celorum thesauro. *in communi.* [158].

Offertorium. Offerentur regi virginis post eam : prime ejus offerentur tibi. [*minor.*]⁵⁸ [159].

Secreta.

GRatanter Domine quesumus
munera dicanda intueri : que
nomini tuo pro solennitate sancte

Lucie virginis et martyris tue
suppliciter immolamus. Per.

Communio. Diffusa est gratia in labiis tuis : propterea benedixit te Deus in eternum. [160].

Sancte Lucie virginis et martyris.

Postcommunio.

¶ Ancte Lúcie vírginis et mártiris
tue nos Dómine quésumus
precátio tibi grata concíliet : ut per

hec sancta que sumpsimus, salutária
sentiámus. Per.

¶ *In vigilia sancti Thome apostoli.*

(xx. Decembris.)

Quere omnia in vigilia unius apostoli. In communi. [1]. Si hec vigilia in dominica vel in iv. feria : vel in vj. feria vel in sabbato quattuor temporum evenerit : nichil ad missam fiat de vigilia, preter memoriam : sed in quacunque alia feria contigerit : de eadem vigilia dicatur missa [tantum].⁵⁹

¶ *In die sancti Thome apostoli.*

(xxj. Decembris.)

[*Ad missam.*] ⁶⁰ *Officium.*

Ichi autem nimi honorátis sunt amíci tui Deus : nimis confortátus est principátus eórum. *Ps.* Dómine probásti me et cognovísti me : tu cognovísti sessiónem meam et resurrectionem meam. Glória Patri. [7].

Oratio.

DA nobis quésumus Dómine
beáti Thome apóstoli tui ita
solennitátibus gloriári : ut ejus

semper et patrocíniis sublevémur : et
fidem cóngrua devotióne sectémur.
Per.

Epístola. Jam non estis. *in communi.* [8].

Gradale. Nimis honoráti sunt amíci tui Deus : nimis confortátus est principátus eórum. *V.* Dinumerábo eos : et super arénam mutilpicabúntur. [8].

Allelúya. *V.* In omnem terram exívit sonus eórum : et in fines orbis terre verba eórum. [11].

Sequentia. Clara sanctórum. *in communi.* [14].

¶ *Secundum Johannem. xx. [24-29.]*

IN illo témpore. Thomas⁶¹ unus
ex duódecim qui dicitur Dídimus
non erat cum eis quando venit Jesus.
Dixerunt ergo ei álii discípuli,
Vídimus Dóminum. Ille autem dixit
eis, Nisi vidéro in mánibus ejus
fixúram clavórum : et mittam dígitum
meum in locum clavórum : et mittam
manum meam in latus ejus, non
credam. Et post dies octo : íterum
erant discípuli ejus intus, et Thomas

cum eis. Venit Jesus jánuis clausis :
et stetit in medio : et dixit eis,⁶² Pax
vobis. Deínde dicit Thome, Infer
dígitum tuum huc, et vide manus
meas : et affer manum tuam : et mitte
in latus meum : et noli esse
incrédulus, sed fidélis. Respóndit
Thomas : et dixit ei, Dóminus meus
et Deus meus. Dixit ei Jesus, Quia
vidísti me Thoma, credidísti : beáti
qui non vidérunt : et credidérunt.

Credo. 20.

Offertorium. Constitues eos principes super omnem terram : memores erunt nominis tui, in omni progénie et generatióne. [21].

Secreta.

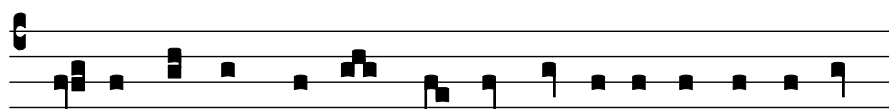
Debitum Dómine nostre red-
dimus servitútis suppliciter
exorantes : ut suffragiis beáti Thome
apóstoli tui in nobis tua múnera

tueáris : cuius honorándo confes-
sióne laudis tibi hóstias immo-
lámus. Per.

Prefatio. Et te Dómine [suppliciter]. 1165.

GS:pl. h; 1508-S:372; 1513-S:5r.⁶³

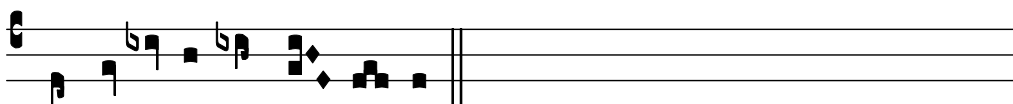
Comm.
VI.

It-te ma-num tu- am * et cognósce lo-ca cla-vó-rum

al-le-lú- ya : et no-li esse incréd-u-lus sed fi-dé- lis

al-le-lú-ya, al-le- lú- ya.

Postcommunio.

Prosit plebi tue miséricors Deus
divíni percéptio sacraménti : et
intercésio beáti Thome apóstoli tui :

ut salvatióne mentis et córporis et
incessabíliter expéctat, et affluéner
accípiat. Per Dóminum nostrum.

Notes.

Notes, pages {1}-{30}.

- ¹ For '*et sanctorum ad consuetudinem*', '*secundum usum*.--94. 97. 98.', Dickinson:657.
- ² '*Incipit . . . et primo*', non habent 92. 4L. 15. 57. Grad.', Dickinson:657.
- ³ The Sanctorale of 1508 is not paginated. Page references follow the pdf file.
- ⁴ In 1508-S:367. 'mare' is set AGFEGAGAB_vA; 'Galilée' is set A.A.ACDA.AGG; in 1508-S:367. fieri is set F.FFFDEDCD.DC. GS: pl. g. has no flat at 'mare'. In 1508-S:367. 'piscatores' is set D.DGFG.DGFGFE.F. In Rylands-24:319. 'piscatores' is set D.DGF.FDGF.GFEF. In Arsenal:153r. 'piscatores' is set D.DGFF.DGF.GFEF.
- ⁵ '*dicitur unum Alleluya. de communi apostolorum*.' 1508-S:A1.
- ⁶ 1508-S:367.
- ⁷ 'enim.--13. 15. 26.', Dickinson:658. 'enim' also appears in many of the later printed missals. 'autem' is found in Rylands-24:319; 1500 (Pynson), many of the earlier printed missals, and the *Vulgate*.
- ⁸ 'apostoli tui' 'non habent 92. 94. 97. 98.', Dickinson:659.
- ⁹ 1526-S:1v.
- ¹⁰ 1508-S:367. has 'Dicit', set C.CC; 'suo' is set CABCBAGA.AG; 'Jesum' is set GFED.GEG.
- ¹¹ 'gerimus.--94.', Dickinson:659.
- ¹² 'medélam.--94.', Dickinson:659.
- ¹³ 1526-S:1v.
- ¹⁴ 1526-S:1v.
- ¹⁵ 1508-S:1v.
- ¹⁶ 1500-Pynson:145v.
- ¹⁷ Rylands-24:320.
- ¹⁸ Rylands-24:320.
- ¹⁹ 'Corde enim', *Vulgate*.
- ²⁰ 'sic 34 &c.--autem.--4L. 13. 26.', Dickinson:660. 1513-S. and 1526-S:2r. in fact have 'ergo'.
- ²¹ In 1508-S:367. 'Diléxit' is set A.AG.GEFGDDC; the second syllable of 'odórem' appears 2 notes later. In the melisma of 'odórem' 1508-S. omits the repetition of GEFGEFDE. In 1508-S:367. the third syllable of 'suavitátis' appears 3 notes earlier. In the final melisma 1508-S. omits DDDCGAFED; GS: pl. g. omits the last 39 notes.
- ²² In a² 1513-S. has 'cathégoriset'. In c². Dickinson:661. has 'Quia'. In d¹. 1508-S:368. has a superfluous E at 'audiébat'. In d² 1508-S:368. begins 'Edúxit'. At d². 'lucifluam.--94.', Dickinson:661. In f¹. 1508-S:368. has 'Cujus'. In h¹ 1527. has 'peniténtia'. In h³ 1508-S:368. and 1527 have 'cruX'. In h³ 1532. ssets 'cárnifex' C.A.C. In h⁴ 1508-S:368. 1527. and 1532. contain a melodic variation : tenet is set G.A. At i² 1532. sets 'manent' C.E. 1508-S:368. has flats only at a². through b²; d¹. through c⁴; e¹. through e²; h². through i¹; i²; and the end of k². The flats are taken from Arsenal:259v. Rylands-24:489. has a somewhat different version, which is given in the Appendix.
- ²³ 1508-S:369.

Notes.

- ²⁴ 1508-S:369.
- ²⁵ 1508-S:369.
- ²⁶ 1508-S:369.
- ²⁷ 1508-S:369.
- ²⁸ 1508-S:369.
- ²⁹ '*visitationis*' 'non habent 92. 94. 98. 4L. 57. Grad.', Dickinson:662.
- ³⁰ 'Ambulans autem', *Vulgate*.
- ³¹ 'vos fieri', 1513-S:2v., Dickinson:662., *Vulgate*. In 1508-S:370. the last syllable of 'piscatóres' appears one note earlier. 1508-S:370. has no flats. In GS: pl. h. the flat continues through the first B of 'navi'. The edition follows Rylands-24:320. and Arsenal:153v. here.
- ³² 1508-S:370.
- ³³ '*nisi in sabbato . . . in capitulo*' 'non habent 92. 98.', Dickinson:663.
- ³⁴ 1508-S:370.
- ³⁵ 'sequenti dominica ipsa secunda feria, missa de ipsis octavis in capitulo dicitur.--Grad. (*Sed hic, ut alibi, minus accurate quam Missalia Graduale impressum esse videtur ; verba enim sequenti dominica sensu carent.*)', Dickinson:663.
- ³⁶ '*atque ad missam de sancta Sabina.*' 'non habent 92. 94. 97. 98.', Dickinson:663.
- ³⁷ 1508-S:370.
- ³⁸ 1526-S:2v.
- ³⁹ 1526-S:3r.
- ⁴⁰ In 1508-S:370. flats are implied by the F-clef. In c² 1532. sets 'immúnis' F.D.C. In e³ 1508. 1527. and 1532. have 'Aurum'. At h² 1532. sets 'sedáta' G.G.E. In k² 'pax' and its note are missing in 1527. and 1532. At m²., 'pericula.--4L. 15.', Dickinson:666.
- ⁴¹ For 'sancti pontíficis', 'antístitis.--92. 98.', Dickinson:666.
- ⁴² For 'ubíque dirigátur et próspéra', 'ita 13. 26. et próspéra ubíque dirigátur.--94. 4L. 15. 57. et próspéra dirigátur.--92. 98. ubíque et próspéra dirigátur.--97.', Dickinson:666.
- ⁴³ 1526-S:3r.
- ⁴⁴ 'Corde enim', *Vulgate*.
- ⁴⁵ 'Quómodo autem', *Vulgate*.
- ⁴⁶ 1508-S:372.
- ⁴⁷ 'approprinquávit.--92. 97. 98. 57. V.', Dickinson:667.
- ⁴⁸ 'venerábilis.--92. 97. 98.', Dickinson:668.
- ⁴⁹ 1508-S:372.
- ⁵⁰ This Feast is a later addition to the Sarum Calendar. The Missal-1489:169r. has only the rubric '*In conceptione beate Marie virginis ad missam omnia fiant sicut in nativitas ejusdem : verbis tamen nativitatem mutatis in conceptionem : hoc quod dicitur in nativitate dicitur in conceptione : sed sine Glória in excélsis. et sine Ite missa est.*'
- ⁵¹ 1508-S:372. The musical settings of this Feast are taken from the Assumption and Nativity of Saint Mary.

Notes.

⁵² 'et agnitiónis', *Vulgate*.

⁵³ 'adimplémini', 1513-S:4r.

⁵⁴ The music is taken from the Feast of the Nativity of the Blessed Virgin, substituting 'concéptio' for 'natívtas.'

⁵⁵ No music appears for this sequence. According to the earlier rubric in 1508-S:372. the sequence would be 'Alle celéste', from the Feast of the Nativity of the Blessed Virgin. If this is used, 'Concéptio' should be substituted for 'Natívtas' at n¹.

⁵⁶ *Vulgate* omits.

⁵⁷ 1508-S:372.

⁵⁸ 1508-S:372.

⁵⁹ 1508-S:372.

⁶⁰ 1508-S:372.

⁶¹ 'autem', *Vulgate*.

⁶² *Vulgate* omits.

⁶³ GS: pl. h. has no flats. In 1508-S:372. 'et cognósce' appears to be set FE.E.FG.F. In GS:pl. h. 'fidélis' is set F.EFC.C.